

Možnosti nadaljnjega izobraževanja in prva zaposlitev

Po zaključeni osnovni šoli s prilagojenim programom ali izpolnjeni osnovnošolski obveznosti

Izobraževalni center

Center Janeza Levca Ljubljana

- Avtorice knjižice: Tamara Lipičar, Janja Krautberger, Nataša Govekar;
udeleženke strokovnega izpopolnjevanja IC Pika
- Strokovni pregled: Helena Može Cedilnik, Breda Holc
- Lektoriranje: Janja Govekar
- Izdajatelj in založnik: Izobraževalni center Pika; Center Janeza Levca Ljubljana;
zanju dr. Matej Rovšek
- Tisk in vezava: Delovni in zaposlitveni center Janeza Levca
- Likovna dela: Prva stran: Danijel Fisinger, deseta stran: Ana Novak,
Zadnja stran: Damjan Bošnjak
- Fotografije: www.dreamstime.com
- Leto izdaje: 2015

www.centerjanezalevca.si

Možnosti nadaljnjega izobraževanja in prva zaposlitev

Po zaključeni
osnovni šoli s prilagojenim programom
ali izpolnjeni osnovnošolski obveznosti

Izobraževalni center

Knjižici na pot

Pred vami je knjižica, ki nazorno prikazuje možnosti nadaljnega izobraževanja in prvo zaposlitev. Mladi in njihovi starši potrebujejo informacije o tem, kakšne možnosti imajo učenci in dijaki za nadaljnje izobraževanje v srednješolskih programih in ob iskanju prve zaposlitve.

Posebno skrb in več informacij potrebujejo učenci s posebnimi potrebami, ki končujejo osnovno šolo s prilagojenim programom, in tisti, ki so neuspešni v osnovni ali srednji šoli.

Prav njim in njihovim staršem je knjižica namenjena. V pomoč je lahko svetovalnim delavcem pri pogovoru s starši oz. učenci in usmerjanju v najboljšo izbiro za vsakega učenca.

Najprej so prikazane **MOŽNOSTI NADALJNJEGA IZOBRAŽEVANJA**.

Tu so opisane vse stopnje srednješolskega izobraževanja z vpisnimi pogoji in opisom trajanja.

Nato so prikazane možne poti in različni načini pomoči do **PRVE ZAPOSLOTIVE**. Kadar učenci ne dosegajo minimalnih standardov znanja v nižjem poklicnem in poklicnem izobraževanju, imajo tudi druge možnosti, ki so tu navedene.

V prilogi so **IZKUŠNJE UČENCEV IN UČENK**. Vsaka izkušnja opisuje okoliščine, v katerih se nahajajo posamezni učenci in učenke na svoji izobraževalni poti. V pomoč bodo pri lažjem razumevanju in odločitvi za ustrezno poklicno smer.

Možnosti nadaljnega

PROGRAM NIŽJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA

TRAJANJE: 2 leti

ZAKLJUČEK: zaključni izpit (izdelek oz. storitev in zagovor)

STOPNJA IZOBRAZBE: III. stopnja

VPISNI POGOJI:

- Vsakdo, ki je izpolnil obveznosti OŠ (program z enakovrednim izobrazbenim standardom) in hkrati uspešno končal najmanj sedmi razred te šole ter izpolnjuje druge pogoje, določene z izobraževalnim programom.
- Vsakdo, ki je zaključil OŠ po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in izpolnjuje druge pogoje, določene z izobraževalnim programom.

PROGRAM SREDNJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA

TRAJANJE: 3 leta

ZAKLJUČEK: zaključni izpit (pisni in ustni izpit iz slovenščine in izdelek oz. storitev z zagovorom)

STOPNJA IZOBRAZBE: IV. stopnja

VPISNI POGOJI:

- Vsakdo, ki je uspešno končal OŠ (program z enakovrednim izobrazbenim standardom).
- Vsakdo, ki je končal nižje poklicno izobraževanje in praviloma ni več usmerjen kot otrok z lažjo motnjo v duševnem razvoju.

izobraževanja

PROGRAM STROKOVNEGA OZ. TEHNIŠKEGA IZOBRAŽEVANJA

TRAJANJE: 4 leta

ZAKLJUČEK: poklicna matura (obvezni in izbirni predmeti)

STOPNJA IZOBRAZBE: V. stopnja

VPISNI POGOJI:

- Vsakdo, ki je uspešno končal OŠ (program z enakovrednim izobrazbenim standardom).
- Vsakdo, ki je končal nižje poklicno izobraževanje (praviloma ni več usmerjen kot otrok z lažjo motnjo v duševnem razvoju).
- Vsakdo, ki izpolnjuje tudi druge posebne pogoje za vpis, navedene pri posameznih programih.

PROGRAM POKLICNO-TEHNIŠKEGA IZOBRAŽEVANJA

TRAJANJE: 2 leti

ZAKLJUČEK: poklicna matura (obvezni in izbirni predmeti)

STOPNJA IZOBRAZBE: V. stopnja

VPISNI POGOJI:

- Vsakdo, ki je uspešno končal OŠ (program z enakovrednim izobrazbenim standardom).
- Vsakdo, ki je končal nižje poklicno izobraževanje (praviloma ni več usmerjen kot otrok z lažjo motnjo v duševnem razvoju).
- Vsakdo, ki izpolnjuje tudi druge posebne pogoje za vpis, navedene pri posameznih programih.

UNIVERZITETNI ŠTUDIJ
z opravljenim 5. predmetom
splošne mature

VISOKO STROKOVNO
IZOBRAŽEVANJE

VIŠJE STROKOVNO
IZOBRAŽEVANJE

Prva zaposlitev

ISKALEC ZAPOSLOTITVE

NEUSPEŠEN DIJAK

v nižjem poklicnem oz. srednjem poklicnem izobraževanju

Prepis v drugi program enake ali nižje izobrazbene stopnje.

V primeru kompleksnejših zdravstvenih težav dijaka svetovalna delavka šole, predlaga zanj poklicno usmerjanje na URI Soča:

- Z napotnico osebnega zdravnika za rehabilitacijsko oceno in tretma se dijak naroči v CENTRU ZA POKLICNO REHABILITACIJO URI Soča na rehabilitacijsko timsko obravnavo (testiranja, ocena skozi delovne aktivnosti).
- Rehabilitacijski tim izda staršem/dijaku poročilo o obravnavi in zaključno mnenje; Namen poročila je, da ugotovijo ustreznost izobraževalnega programa in dela zmožnosti. Glede na to predlagajo nadaljnje izobraževanje ali pa ga napotijo k rehabilitacijskemu svetovalcu.
- Če starši/dijak soglašajo, lahko povratno informacijo prejme tudi šola.

Ponovna usmeritev na komisijo za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Z odločbo Centra za socialno delo se lahko vključi direktno v varstveno delovni center (VDC), če je dijak star 18 in več let, možnost tudi bivanja v bivalni skupnosti.

Možnost vključitve v Oddelke vzgoje in izobraževanja (OVI) do 26. leta.

Vključitev v varstveno delovni center (VDC), možnost bivanja v bivalni skupnosti.

ZAPOSLOITEV

**PRIJAVA NA ZAVOD RS ZA
ZAPOSLOVANJE (ZRSZ)**

POGOJ: starost 15 let - 65 let

ISKALEC ZAPOSLOTIVE

USPEŠEN UČENEC

REHABILITACIJSKI SVETOVALEC

Oseba, ki je bila usmerjena kot otrok s posebnimi potrebami ali druga težje zaposljiva oseba, se ob prijavi na ZRSZ lahko obrne nanj. Skupaj s kandidatom izpolnita vlogo za storitve zaposlitvene rehabilitacije. Kandidata napoti k enemu od registriranih izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije. Za Območno službo Nova Gorica izvaja to dejavnost več izvajalcev: Invalidsko podjetje Posočje d.o.o, Racio, Šentprima in Želva d.o.o..

SVETOVALEC ZAPOSLOTIVE

Skupaj z brezposelno osebo definirata zaposlitvene cilje in oblikujeta zaposlitveni načrt, ki vsebuje aktivnosti za doseg zaposlitvenega cilja.

**IZVAJALEC ZAPOSLOTIVNE
REHABILITACIJE**

Strokovni tim na podlagi obravnave pripravi mnenje o ravni delovnih sposobnosti, znanj, delovnih navad in poklicnih interesov.

Na podlagi mnenja strokovnega tima, rehabilitacijska komisija ZRSZ izda Odločbo o priznanju statusa invalidne osebe in pravici do storitev zaposlitvene rehabilitacije. Uporabnika napoti ponovno k izvajalcu zaposlitvene rehabilitacije.

Po končanem procesu zaposlitvene rehabilitacije strokovni tim pripravi poročilo o izidu ocenjevanja in zaključno oceno. Na podlagi ocene je oseba usmerjena v različne oblike zaposlovanja:

- zaposlitev v običajnem delovnem okolju (100% pričakovane delovne učinkovitosti)
- podporna zaposlitev v običajnem delovnem okolju (70-100% pričakovane delovne učinkovitosti)
- zaščitna zaposlitev v invalidskem podjetju ali zaposlitvenem centru (30-70% pričakovane delovne učinkovitosti)

V kolikor oseba ne dosega 30% pričakovane delovne učinkovitosti, ZRSZ izda odločbo o nezaposljivosti. Na podlagi te odločbe, se lahko oseba vključi v program socialne vključenosti.

Izvajalec zaposlitvene rehabilitacije na podlagi napotnice izvaja storitve zaposlitvene rehabilitacije: motiviranje, določanje poklicnih ciljev, razvijanje veščin za iskanje zaposlitve, vzpostavljanje stikov z delodajalci, vključevanje v usposabljanje na delovnem mestu, prilagoditve delovnega mesta in spremljanje po zaposlitvi.

ZAPOSLOITEV

IZKUŠNJE UČENCEV IN UČENK

Z opisom
Jana, Mojce, Mihe,
Petre in Janka želimo
prikazati različne okoliščine, v
katerih se lahko znajdejo mladostniki, kaj
jim lahko svetujemo in kakšne
so možne poti njihovega šolanja in
zaposlovanja. Njihovi opisi dopolnjujejo
gradivo »Možnosti nadaljnjega
izobraževanja in prva zaposlitev«,
ki otroka in starše usmerja pri odločitvah na
poklicni poti.

JAN bo uspešno zaključil osnovno šolo s prilagojenim programom in se želi vpisati v PROGRAM SREDNJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA

JAN končuje osnovno šolo s prilagojenim programom. V šoli je uspešen. Pri razredni uri so se pogovarjali, kateri poklic bi radi opravljali. Jan še ne ve, kaj bi bil rad po poklicu. Zelo rad ima vse v zvezi z avtomobili. Z razredničarko sta se dogovorila, da se bo oglasil pri svetovalni delavki, ki mu bo razložila, v katere izobraževalne programe se lahko vključi. Svetovalna delavka mu predstavi nižje poklicno izobraževanje in pogoje, ki so potrebni za vpis. Jana pritegne program Pomočnik v tehnoloških procesih–ličar. Nekoč si želi postati mehanik (avtoserviser). Svetovalna delavka mu razloži, da se po uspešnem 2-letnem nižje poklicnem izobraževanju lahko vpiše na 3-letni program srednjega poklicnega izobraževanja, smer Avtoserviser.

Več informacij bo pridobil, ko bo cel razred obiskal Karierno središče

www.ess.gov.si/ncips/cips.

Tam pomagajo učencem odkriti njihova zanimanja.

MOJCA bo uspešno zaključila osnovno šolo s prilagojenim programom in se želi vpisati v PROGRAM SREDNJEGA STROKOVNEGA OZ. TEHNIČNEGA IZOBRAŽEVANJA

MOJCA končuje osnovno šolo s prilagojenim programom.

V šoli je zelo uspešna.

Z razredničarko se že dolgo pogovarja o svojih poklicnih željah.

Njena želja je, da bi postala medicinska sestra. Razredničarka

ji pojasni, da se lahko iz osnovne šole s prilagojenim programom

vpiše naprej v srednješolske programe nižjega poklicnega

izobraževanja. Ko to uspešno zaključi, pa se lahko vpiše v 3-letni

program srednjega poklicnega izobraževanja, smer Bolničar.

S pomočjo te knjižice ji razloži, da ima takrat možnost vpisa tudi na

4-letni program poklicno tehniškega izobraževanja, smer

Zdravstvena nega (poklic srednja medicinska sestra).

Mojca se zaveda, da je 4-letni program zelo zahteven in bo o tem

premislila, ko bo zaključila

nižje poklicno izobraževanje.

Vesela je, da ima kljub daljši

poti možnost doseči svoj cilj.

MIHA osnovne šole ne bo zaključil uspešno, razmišlja o opustitvi šolanja ali vpisu v

NIŽJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

MIHA bo jeseni star 15 let. Sedaj je v 8. razredu večinske osnovne šole in ima veliko negativnih ocen. Ponavljal je že 6. razred. Zaveda se, da bo ob koncu leta neuspešen. Skrbi ga, ker bodo vsi njegovi prijatelji zaključili šolanje in se vpisali na srednjo šolo. Razmišlja, da bi šolanje opustil in je to zaupal prijateljici. Svetovala mu je, naj se o tem pogovori s svetovalno delavko. Nekega jutra se je res oglasil pri njej. Razumela je njegovo stisko. Povedala mu je, da se lahko kljub učnemu neuspehu v 8. razredu, ker osnovno šolo obiskuje že deveto leto, vpiše na srednjo šolo, v program nižjega poklicnega izobraževanja. Miha se je novice razveselil in skupaj sta pregledala, kateri program bi mu najbolj ustrezal. Odločil se je za program Pomočnik pri tehnologiji gradnje.

PETRA bo uspešno zaključila nižje poklicno izobraževanje, želi si nadaljevati šolanje v

PROGRAMU SREDNJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA in se zaposliti

PETRA letos zaključuje nižje poklicno izobraževanje, smer Pomočnik v biotehnikih in oskrbi. V šoli je zelo uspešna, še posebej je pohvaljena pri praktičnem pouku. Po pogovoru s starši se odloči, da bo šolanje nadaljevala v programu srednjega poklicnega izobraževanja, smer Slaščičarka.

Njena sošolka Nika je Petrine odločitve zelo vesela. Nika učno ni tako uspešna, je pa zelo delavna, redoljubna, poštena in vestna. Marsikateri delodajalec bi je bil zelo vesel. Pri svetovalni delavki je dobila vse informacije, ki ji bodo v pomoč na zaposlitveni poti. Odločila se je, da se bo takoj po končani šoli prijavila na Zavod za zaposlovanje (www.ess.gov.si/) kot iskalka zaposlitve.

Ob prvem obisku Zavoda za zaposlovanje se bo obrnila na Rehabilitacijskega svetovalca, kot ji je obrazložila svetovalna delavka na šoli.

JANKO ne bo uspešno zaključil 1. letnika PROGRAMA NIŽJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA, svetujejo mu rehabilitacijsko oceno in ponovno usmeritev

JANKO je star 16 let in obiskuje prvi letnik nižjega poklicnega programa. Ob polletju je učno neuspešen. Kljub dodatni strokovni pomoči ima le nekaj pozitivnih ocen. Učitelj prakse poroča, da tudi pri praktičnem pouku, kljub vsem prilagoditvam, ne dosega minimalnih standardov znanja. Neuspeh vpliva na Jankovo počutje in njegovo samozavest. Začel je izostajati od pouka. Razredničarki je zaupal, da ne zmore, da je zelo utrujen in ne prihaja rad v šolo. Izrazila je razumevanje in mu ponudila pomoč. Razredničarka je o tem obvestila svetovalno delavko. Skupaj sta povabili Janka in njegove starše na sestanek. Predstavili sta trenutno stanje in jih seznanili z nadaljnjimi možnostmi. Starša sta vztrajala, da Janko nadaljuje v tem programu. Program se jima zdi zanj popolnoma primeren. Menita, da je vzrok za neuspeh le prilagajanje na nov način dela, na novo okolje. Kljub vsemu so se dogovorili, da Janko v času šolanja opravi pregled pri rehabilitacijski komisiji na Centru za poklicno rehabilitacijo - URI Soča (http://cpr.uri-soca.si/si/MDDSZ_ZRSZ_2/). Na podlagi ocene strokovnjakov se bodo mogoče lažje odločili, ali naj Janko:

- nadaljuje šolanje,
- zaprosi/jo za ponovni postopek usmerjanja,
- odda prijavo na Zavod za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve.

Mladi in njihovi starši potrebujejo
informacije o tem,
kakšne možnosti imajo učenci in
dijaki za nadaljnje izobraževanje v
srednješolskih programih in ob
iskanju prve zaposlitve.

Izobraževalni center